

eemeli

Capture – Elkan uutta suuntaa sivu 1

Logistiikka on arkiston arkipäivää sivu 3

Arkistot järjestyvät sivu 4

Projektissa siirrytty talvisotaan sivu 5

Pääkirjoitus Elka verkottuu

Kutakuinkin vuosi on kulunut siitä, kun Eemeli ilmestyi ensi kerran. Verkkolehti on saanut hyvän vastaanoton. Tilaaajia on kaikkiaan 544, ja jos lasketaan myös kotisivuilla tapahtuneet lataukset mukaan, Eemeli on tavoittanut hiukan yli tuhat lukijaa. Hyvä levikki antaa meille lehden tekijöille lisää intoa tehdä uusia, entistä parempia Eemeleitä.

Eemeli on ollut yksi tapa levittää sähköisesti tietoa Elkan toiminnasta. Internetin kautta tavoitammekin huomattavasti enemmän Elkan palveluista kiinnostuneita ihmisiä kuin toimitilassamme Mikkelissä. Vuoden 2010 aikana kotisivuillamme tehtiin yli 20 000 käyntiä ja tietokantojamme tutkailtiin tuhansia kertoja. Tämä on selkeä viesti meille, millä foorumeilla palveluitamme on aikaisempaa enemmän ryhdyttävä tarjoamaan.

Mukavia lukuhetkiä
Sinulle (myös herra ja rouva
IP-osoitteelle)!

Jarmo Luoma-aho

INFO

Capture-info

- Capture 1.1.2011 – 30.6.2012
- Budjetti 130 900 €, josta 70 % Etelä-Savon maakuntaliiton myöntämää Euroopan aluekehitysrahaston osarahoitusta
- Pää toteuttajana Elka ja osatoteuttajana Mikkelin ammattikorkeakoulu

elka SUOMEN
ELINKEINOELÄMÄN
KESKUSARKISTO

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU
MIKKELI POLYTECHNIC

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

eemeli

Capture-hankkeessa kehitetään palveluita

Elka käynnisti vuoden alussa EAKR-rahoitteisen projektin uusien palveluiden kehittämiseksi. Osatoteuttajana hankkeessa toimii Mikkelin ammattikorkeakoulun tilaitos. Tarkoituksena on myös luoda kyky sähköisten aineistojen vastaanottamiseen.

Ensimmäinen kuvataan palvelut

Projektin ensivaiheessa, vielä tämän talven aikana, laaditaan palvelunkuvaukset Elkan nykyisistä ja tulevista palveluista niin aineiston käyttäjille kuin myös luovuttajille. Palvelunkuvaukset ovat tärkeä osa projektia, koska uusi tietojärjestelmä suunnitellaan sellaiseksi, että se vastaa parhaalla mahdollisella tavalla suunniteltuja palveluita. Tietojärjestelmä on siis työkalupakki, josta täytyy löytyä oikea työkalu kunkin palvelun toteuttamiseen.

Sitten laaditaan vaatimusmäärittelyt

Palvelunkuvaukset toimivat pohjamateriaalina projektin seuraavalle vaiheelle eli teknisten ja toiminnallisten vaatimusmäärittelyiden tekemiselle. Tämän osuuden toteuttaa Mikkelin ammattikorkeakoulu, josta löytyy Suomen eturivin tietämys sähköisen tiedonhallinnan soveltavasta tutkimuksesta. Vaatimusmäärittelyt – sekä niiden yhteydessä laadittavat mallinnukset – toimivat ”rakennuspiirustuksina” uudelle tietojärjestelmälle.

Ja lopuksi testataan

Vaatimusmäärittelyt valmistunevat noin vuoden kuluttua. Sen jälkeen alkaa projektin viimeinen vaihe, jossa rakennetaan testiympäristö ja pilotoidaan uusia palvelumalleja sekä tietojärjestelmää. EAKR-rahoitteinen projekti ei sovellu lopullisen tuotantotietojärjestelmän toteuttamiseen esimerkiksi tekijänoikeussyistä johtuen. Näin ollen lopullisen järjestelmän koodaaminen toteutetaan yksityisellä rahoituksella projektin päättyttyä. Mikäli kaikki sujuu suunnitellusti, on uusi tietojärjestelmä päivittäisessä käytössä vuoden 2013 aikana. (OA)

Asiakasnäkökulma

LIKEHISTORIAN KUVA-AARTEET VERKOSSA

Liikehistoria voi olla vaikeatajuista ja kuivaa, mutta siihen liittyvät kuvat eivät ole sen vaikeatajuisempia ja kuivempia kuin muilta elämän osa-alueilta otetut, pikemmin päinvastoin: suuryritykset ovat markkinointi- ja PR-syistä tallentaneet arkeaan ja kohtalonhetkiään huolella ja taiten. Yleensä kuva näkyy kerran mainoksessa tai henkilöstölehdessä ja jää sitten tomuttumaan firman kellariin, mistä se 50 vuoden välein kirjoitettavia historiateoksia varten löytyy, jos löytyy.

Liikehistorian kuvista pursuaa paikallishistoriallisia ulottuvuuksia ja usein ne poikkeavat myös kulttuuri-arteissa ja valtiollisissa merkkitaipauksissa. Esimerkiksi Nordean ja sen edeltäjäpankkien jäämistö tarjoaa kokonaisvaltaisia näkökulmia Suomen historiaan 1860-luvulta saakka. Niin kotiseutuharrastajalla kuin ammattihistorioitsijalla on syytä iloita yritysten kuvaarkistojen aukeamisesta Elkan verkkosivuilla. Tietokannan tekninen on toteutus onnistunut esimerkillisesti. Hakuehdot ovat selkeää suomea, rajaukset tarkkoja mutta sopivasti pelkistettyjä. Tässä on vältetty ongelmat, jotka toisinaan syövät vastaavien sovellusten käyttäjäystävällisyyttä: mutkikkaat valintamekanismit, käsittämättömät atk-termit ja ammattisanasto.

Teemu Keskisarja
Suomen ja Pohjoismaiden historian dosentti,
Helsingin yliopisto

Pankkiauto -charmia 1960-luvulta

Vuoden 2010 uudet arkistoluovutukset

Kansainvälisen talouden turbulenssista huolimatta jatkoi Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto aktiivista yritysarkistojen keräämispolitiikkaansa. Vuoden 2010 aikana otimme vastaan yhteensä 646 hyllymetriä asiakirjoja kuudeltakymmeneltäkuudelta eri toimijalta. Asiakirjoihin liittyvä tietopalvelu hoidetaan joustavasti niin luovuttaneeseen yritykseen kuin myös tutkijoihin päin. Viime vuosina myös muiden asiakirjoihin liittyvien palveluiden kysyntä on kasvanut.

Metsäteollisuuden arkistot täydentyivät

Suurin asiakirjojen luovuttaja oli alkuvuoden aikana Metsäteollisuus ry, joka luovutti edeltäjänsä Metsäteollisuuden Työnantajaliiton ja Suomen Metsäteollisuuden Keskusliiton arkistot, yhteensä 115 hyllymetriä. Yhdistysten pöytäkirjoista ja sisällön mukaan järjestetyistä asiakirjoista voi tutkia esimerkiksi metsätuotteiden ulkomaankauppaa. Kesäkuussa Sappi Finland Oy luovutti Elkaan perinteikkään Kankaan paperitehtaan arkiston. G.A. Serlachius, Metsä-Serla ja M-Real konserneihin kuulunut tehdas lopetettiin vuoden 2010 alussa. Stora Ensolta saapuneista luovutuksista merkittävin oli viime vuonna noin sadan hyllymetrin laajuinen Tolkkisten sahan arkisto.

Olut- ja viinatehtaiden arkistoja

Vuonna 1853 perustettu Porin olut tehdas oli Suomen pisimpään samalla paikalla toiminut panimo aina syyskuussa 2009 tapahtuneeseen lopettamiseensa asti. Arkiston luovutti Sinebrychoff Oy ja sen siirto hoidettiin Elkan puolesta ”avaimet käteen” -tyyliin käsittäen valinnan, pakkaamisen sekä kuljetuksen. Arkisto on nyt saatu järjestetyksi ja luetteloiduksi, ja se on tutkijoiden käytettävissä. Elkkassahan on myös Sinebrychoff Oy:n vanha arkisto aina siitä olutpullon kyljessä mainitusta perustamisvuodesta 1819 saakka. Loppuvuodesta Elkaan luovutettiin myös Hartwallin omistaman, ja Lapin kullasta tunnetun, Tornion olut tehdas arkisto. Valitettavasti iso osa arkiston asiakirja-aineistoista ennätti levitä Tornion ja Rovaniemen alueen museoihin. Syksyllä Elkaan saatiin myös perinteikkään Rajamäen viinatehtaan arkisto, joka täydentää Elkan jo entuudestaan olevaa hyvin laajaa Alko Oy:n arkistoa.

Laajoja arkistoluovutuksia saatiin lisäksi Neste Oililta, Nordea Bank Finlandilta sekä konkurssiin ajautuneelta Delta Motor Groupilta, joka luovutti neuvostoautoja maahan tuoneen Konela Oy:n arkiston. (OA)

Arkistojen siirrot ovat arkipäivää

Elka vastaanottaa vuosittain satoja metrejä yri-tysarkistoja kokoelmiinsa. Monissa tapauksissa Elka hoitaa myös aineiston pakkauksen asiak-kaan toimipisteessä sekä kuljetukseen liittyvät käytännön järjestelyt. Tämän lisäksi Elkan sota-arkistoprojektissa liikutellaan vuosittain 2,5 ki-lometriä asiakirjoja Helsinki – Mikkeli – Helsinki välillä. Voinee siis sanoa, että meillä Elkassa ar-kistosiirot ja niihin liittyvä logistiikka on arki-päivää.

Rullakoilla, siirtolavoilla tai muuttolaatikoissa

Suosituin väline arkistoinneksen siirtelyssä ovat rullakot. Itella toimittaa halutun määrän rullakoita asiakkaan toimipisteeseen, jossa asiakirjat niihin pakkaa yrityksen henkilöstö tai tarvittaessa elkalai-set. Yhden rullakon kuljettaminen postin mukana maksaa noin 80 euroa, ja kyytiin mahtuu noin kuusi tai seitsemän metriä asiakirjoja. Toinen kätevä kei-no siirrellä suuria asiakirjamääriä on pakata arkisto pahvilaatikoihin ja pinota laatikot siirtolavalle. Yhdelle eurolavalle mahtuu noin kahdeksasta kym-meneen metriin asiakirjoja. Kuljetusfirma hoitaa sujuvasti siirtolavojen kuljetuksen asiakkaan luota Elkaan. Kolmas yleinen tapa arkistosiiroissa on käyttää muovisia muuttolaatikoita. Niitä voi vuokra-ta useimmista muuttofirmoista päivävuokraa vas-taan. Yhteen laatikkoon mahtuu noin 70 cm A4-kokoista asiakirja-aineistoa, mutta ainoastaan noin 25 cm foliokokoisia asiakirjoja. Foliokokoiset asiakir-jat eivät mahdu laatikkoon poikittain, joten siksi laatikon kuljetuskyky on huomattavasti vähäisempi.

Pumppukärryllä on helppo siirrellä siirtolavalla olevia kuormia

Onko portaita, kynnyksiä tai muita esteitä?

Elkassa on hyvät tilat suurtenkin kuormien käsittelyyn. Meillä on lastaussilta, jossa voidaan ottaa vastaan kaksi rekalla tai kuorma-autolla tulevaa kuljetusta yhtä aikaa. Oviaukot on rakennettu suuriksi, kynnyksiä ei ole, ja hissin avulla voidaan aineistoa liikutella kerrosten välillä. Ongelmat tulevat esille yleensä asiakkaan tiloissa. Arkisto voi sijaita esimerkiksi pime-ässä kellarissa, jonka palo-ovissa on korkeat kynnykset, eikä hissiä ole. Voi olla myös niin, että kuorma-auto ei pääse riittä-vän lähelle arkistotilaa. Edellä mainitut seikat on syytä ottaa huomioon aineiston siirtoa suunnitellessa. Rullakot tai siirto-lavat ovat nopeimpia välineitä suurten määrien siirtelyssä, mutta ne eivät selviä kynnysten yli eivätkä portaita ylös. Han-kalasti kuljettavissa paikoissa muuttolaatikat ovat kätevin ratkaisu. Aineiston voi pakata myös pahvilaatikoihin ja kantaa laatikot helpommin lähestyttävässä paikassa olevaan rullak-koon tai siirtolavalle. (OA)

Sota-arkistoprojektin kulje-tuksiin liittyvä logistiikka

Sota-arkistoprojektissa aineisto lähtee Helsingistä, käy Mikke-lissä työstettävänä ja palaa Helsinkiin. Määrät ovat massii-visia ja kuljetukset säännöllisiä. Näin ollen logistiikkaprosessi on kohtuullisen vakioitu. Hie-man tiheämmin kuin kerran kuussa luottokuskinme ajaa edestakaisin 28 rullakollista aineistoa (150-180 hyllymetriä rakenteesta riippuen). Mo-lemmissa päissä aineisto paka-taan ja hyllytetään tarkassa järjestyksessä, joka rullakkoon pakatessa vieläpä kääntyy: pakkaus ensin pohjalle, mutta päällimmäiset pitää ensin pur-kaa.

Uudempaa asiakirja-aineistoa pakattuna postin rullakoihin

Suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään apuna projektia var-ten varta vasten kehitettyä logistiikkaohjelmaa, jonka avulla tiedetään tarkalleen, missä mikäkin aineisto milloinkin on ja missä tuotantoprosessin vaiheessa - logistiikkahan on tietenkin kumipyöräkuljetusta laajempi käsite. Prosessi on kokemuksen ja harjaantuneiden tekijöiden kautta saatu erittäin jouhevaksi, mutta edelleen erilaisten aineistojen ja tilanteiden kautta joka kuljetuksessa opitaan yhä jotakin uutta. (JV)

Valokuvat ovat tärkeä osa arkistomateriaalia

Valokuvarekisteri on käytetyimpiä Elkan palveluita. Uusia valokuva-aineistoja tulee jatkuvasti arkisto-jen myötä. Kuvat käydään yleensä yksitellen läpi ja laitetaan erityisiin valokuvapusseihin. Työ voi olla varsin hidasta, koska aineistojen valokuvamäärät ovat usein satoja, jopa useita tuhansia kappaleita.

Anneli Kortekalliolla on työn alla Huhtamäen valoku-vat. Kuvia on entisen Hellaksen ajoista alkaen eli 1900-luvun alkupuolelta saakka. Vanhimmat kuvat ovat pääasiassa rakennuskuvia, uudempi aineisto sisältää myös tuotekuvia. Elkassa olevat kuvat ovat vain pieni osa yhtiön kuva-aineistosta, suurin osa on luovutettu Turun maakuntamuseoon.

Heljä Strömberg on pian pääsemässä Kemijärven teh-taiden arkiston valokuvien järjestämistyöhön. Tehtaan rakennusvaiheet harjannostajaisineen ja vihkiaisineen on hyvin dokumentoitu valokuvakansioihin.

Vielä ei ole päätetty, mitä näistä edellä mainituista valokuva-aineistoista digitoidaan ja saatetaan näin yleisön nähtäväksi valokuvatietokantaan. Viitetiedot löytyvät kuitenkin yhtiöiden arkistoluetteloista.

Hankkija Kol. Hämeenlinnan siemenvaraston toimintaa 1910-luvulla.

Ahlström Oy Karhulan väkeä vapaalla 50 luvulla.

Sirpa Seppänen on siirtynyt järjestämään vuonna 1793 perustetun Nuutajärven lasi-tehtaan arkistoa. Aineisto on pääasiassa tilikirjoja ja kirjeenvaihtoa 1800-luvun puoli-välistä lähtien. Kirjeenvaihtoa järjestää myös Rauno Laakkonen, jonka pöydällä on tällä hetkellä Keskuskauppakamarin aineistoa. Tämän hetkisen tiedon mukaan asiakirjoja on sadan vuoden ajalta vuosilta 1881 – 1981.

Uutena vahvistuksena arkistonjärjestäjien joukkoon on saatu fil. maist. Sari Muinonen. Sari on työskennellyt Elkassa vuoden verran Pikadigi-hankkeessa ja on nyt aloittelemassa FIDA-muotoiluarkistoon liittyviä tehtäviä. Sari odottaa innolla uutta tehtäväänsä, jossa saa yhdistää perinteisiin paperiarkistotehtä-viin esineiden käsittelyä ja luettelointia sekä FIDAn internet-sivujen ylläpitoa. (HS)

Elkalaiset koulunpenkillä

Elka on ollut viime vuosina suosittu harjoittelupaikka niin opiskelijoille kuin työelämävalmennettavillekin. Samaan aikaan myös Elkan henkilökunta on innostunut opiskelemaan. Täydennystä ja päivitystä osaamiseen on haettu lyhyemmiltä oman alan kursseilta sekä useampivuotisista tutkinnoista. Tällä hetkellä sekä arkistohoidon perustutkintoa että ylempää arkistotutkintoa suorittaa yksi henkilö. Ylempi sähköisen asioinnin ja arkistoinnin ammattikorkeakoulututkinto on työn alla neljällä henkilöllä, yksi sai urakkansa valmiiksi jo joulukuussa.

Tammikuussa Mikkelin ammattikorkeakoulussa alkaneelle sähköisen aineiston hallinta ja arkistointi eli ns. SAHA-kurssille osallistuu El-kasta kahdeksan henkilöä. Vuoden kestävä koulutus sisältää lähiopetusjaksoja kerran kuussa viikonloppuisin, tenttejä sekä kehittämistehtävän, ja sen yhteydessä on mahdollista suorittaa arkistohoidon perustutkinto. Kurssilaisia on ympäri Suomea aina Helsingistä Liminkaan. Monet heistä ovat oman työyhteisönsä arkistoinnista vastaavia henkilöitä ja hakevat kurssilta konkreettista ohjeistusta ja apua koko ajan enemmän sähköistyvään asiakirjahallintaan.

Ensimmäisenä opiskeluvuikonloppuna kurssilaisille esiteltiin MAMK:n oppimisympäristöä ja henkilökuntaa. Lisäksi päästiin tutustumaan maakunta-arkiston tiloihin ja kuulemaan ensimmäiset arkistohoitotutkinnon luennot. - Opiskelu vaikutti mielenkiintoiselta, ja on mukava kun meitä elkalaisia on useampiakin samalla kurssilla. Tentiin luettavan kirjallisuuden ja tekstien määrä yllätti, samoin tenttien nopea aikataulu, kommentoi arkistonjärjestäjä Kirsti Montonen ensimmäisen viikonlopun antia. Arkistonjärjestäjä Pentti Rahikainen on myös innostunut opiskelemaan. -Suoritin viime keväänä digitoinnin peruskurssin, ja koska arkistoala kiinnostaa, ajattelin hankkia lisäoppia. Tällaiselle novisille kurssilla on varmasti paljon tietoa tarjolla, Rahikainen sanoo. (SR)

Kuvassa ei ole Elkan henkilökuntaa ryhmätyötunnin jälkeen, vaan Enson ensiapukurssilaisia 1930-luvulta.

Projektiuutiset

Paperitalvisota käynnissä

Menneen syksyn aikana sota-arkistoprojektissa siirryttiin vaihteittain Puolustuslaitoksen maailmansotien välisestä aineistosta lähinnä talvisodasta tunnetun Perus-sarjan aineistoihin. Kyseinen sarja sisältää asiakirjakokonaisuuksia myös sotaa edeltäneeltä syksyltä 1939, joka yleisemmin tunnetaan ylimääräisten harjoitusten (YH) aikana. Käytännössä tuolloin toteutettiin Suomessa yleinen liikekannallepano ja puolustusvalmiutta nostettiin. Toinen maailmansota oli syttynyt syyskuussa Saksan hyökättyä Puolaan. Neuvostoliitosta tuli pian sotaa käyvä osapuoli, joten ilma- ja merivoimien asiakirjoissa YH:n sijasta toistuu useasti sana ”puolueettomuusvartiointi”.

Asiakirjojen syntyminen ei toki loppunut Moskovan rauhan maaliskuussa 1940, joten Perus-sarjassa on runsaasti myös välirauhan asiakirjoja. Perus-sarjan käyttö lopetettiin hankalan rakenteensa takia jatkosodan jälkeen, ja käyttöön otettiin Tulo-sarjana tunnettu järjestelmä, joka hyväksi havaittuna on edelleen käytössä. Perus-sarjaan numeroitiin kesään 1942 mennessä luovutetut arkistot, joten käytännössä tutkijat yleensä tuntevat Perus-sarjan nimenomaan eräänlaisena talvisotasarjana, sillä sieltä löytyy suurin osa pienien ja isompien yksiköiden asiakirjoista.

FAKTA

Perussarja:

- n. 1300 hyllymetriä
- 11 335 perusnumeroa (”luovutuserää”)
- aineistot pääosin YH:n, talvisodan ja välirauhan ajalta

Rauhanaikaiseen aineistoon nähden Perus-sarjassa erona on hieman epäjärjestelmällisempi rakenne, koska sota-aikana oli usein parempaakin tekemistä kuin järjestellä papereita. Samasta syystä muistiinpanoluontoisten merkintä- ja muiden vihkojen osuus on suurempi. Konkreettisista sotatapahtumista kertovat lukuisat kartat ja peitepiirroksot sekä raadollisemmasta puolesta tappioluettelot. Lisäksi on huomattavissa sotahistorian tutkimusta koskeva paradoksi: silloin kun jotakin todella merkittävää tapahtuu, asiakirjatietaa syntyy vähän verrattuna asemasotaan - rauhanaikasta puhumattakaan. Merkittävä torjuntavoitto voi olla rivi sotapäiväkirjavihkossa; rauhan tulen voidaan sitten kirjoitella pitkiä kuulustelupöytäkirjoja mitättömältä tuntuvaan varusesineen hukkaamisesta.

Talvisotaa on tutkittu paljon, joten nyt olemme tekemisissä ensimmäistä kertaa sellaisen aineiston kanssa, jota asiakkaat ovat todella paljon käyttäneet. Sarjan rakenne on kuitenkin koettu hankalaksi niin asiakaspalvelun kuin tietyistä asiakkaidenkin kannalta. Periaatteessa jokaiselle numerolle on kunnianhimoisesti pyritty kokoamaan yhden organisaation (arkistonmuodostajan) aineistoja, mutta työ on jäänyt kesken tai puutteelliseksi. Vanhaa perusnumerointia ei nyt tehtävässä kunnostustyössä muuteta, mutta todennäköistä on, että arkistonmuodostajien nimiin perustuva haku ja parempi luettelointi tekevät aineistosta huomattavasti helpommin käytettävää. Nyt tehtävä työ on hyvä esimerkki siitä, miten paljon helpommalla sähköisten tietokantojen avulla aineiston hallinnassa päästään verrattuna fyysisiin kortistoihin ja erilaisiin numerojärjestelmiin. Aikaisempi luettelointi on tapahtunut pitkälti pelkästään suomeksi, mutta kunnostuksen jälkeen kaksi- ja ruotsinkieliset organisaatiot ovat löydettävissä myös toisella kotimaisella.

Luettelotietojen paraneminen vanhaan nähden on hiukan kaksijakoista. Osa aineistosta on aikoinaan pitkälti luetteloitukin, mutta osasta tiedettiin ennestään vain lähettäjän nimi. Maavoimien organisaatiokuviot on talvisodan osalta aiemmin kohtuullisen hyvin selvitetty, sillä Maavoimien esikunta laati jo kesällä 1940 hyvän kortiston, joka meilläkin on työssä päivittäin apuna ja tukena. Sen sijaan esimerkiksi merivoimien tilanne on aivan toinen: monesta rannikkolohkosta on tietokannassa ollut vanhastaan vain päänimekkeet, vaikka ne ovat sisältäneet lukuisia eri arkistonmuodostajia pienistä vartioasemista järeisiin rannikkotykkipatteristoihin, rannikkolohkojen nopeasti kokoon kasattujen jalkaväkijoukkojen hallintoa (eli esikuntia toimistoinen) tietyksi unohtamatta.

Merivoimissa varsinainen erikoisuus on rauhan aikana demilitarisoituna ollut Ahvenanmaa, joka täytyi miehittää ja jonka puolustusjärjestelmä piti rakentaa alusta alkaen. Sinne ei ollut voitu perustaa suojeluskuntia, mutta sodan sytyttyä moiset rajoitukset eivät päkeneet ja suojeluskuntien kaltainen Ålands Hemvärn paikallisine kodinturvajoukkoineen koottiin vauhdilla.

Rannikopuolustus ja Ahvenanmaa ovat vain yksiä esimerkkejä aiemmin hankalasti haettavissa olleista asioista. Monet organisaatiot – varsinkin vähän kauempana rintamasta olleet ja tunnetuimpiin taisteluihin vähemmän vaikuttaneet – ovat jääneet selvittämättä ja ylimalkaisemman luetteloinnin seurauksena myös tutkimuskäyttöä lienee ollut vähemmän. Esimerkiksi erilaisten koulutuskeskusten, paikallisten komennuskuntien, sensuuritoimistojen sekä monien muiden yksiköiden asiakirjat päätynevät nyt helpommin haettavina useammin sekä sota- että sukuhistorian ja muiden tutkijoiden käyttöön.

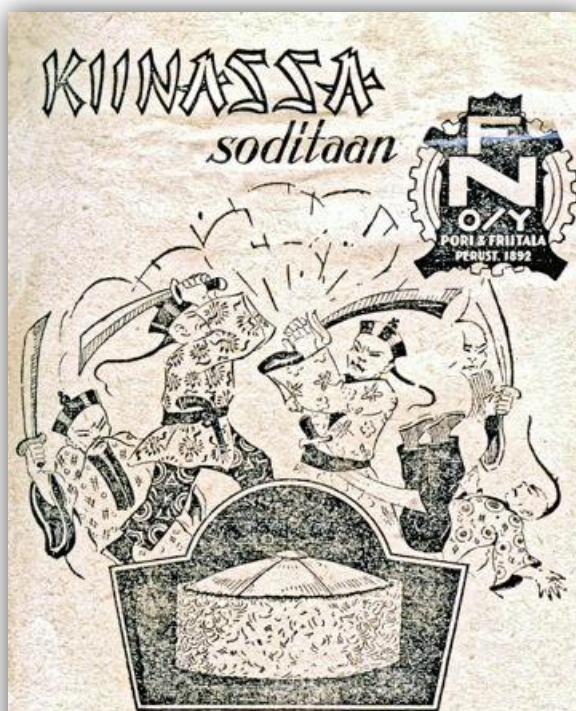
Tämä aineisto ei kunnostuksen jälkeen enää palaakaan entisen Sota-arkiston rakennukseen Sörnäisiin vaan Kansallisarkiston käytetympänä aineistona se saa arvoisensa paikan päätoimipaikassa Rauhankadulla, jossa se on tutkijoiden käytössä vähitellen sitä mukaa kuin aineisto on siellä hyväksytty vastaanottotarkastuksensa. (JV)

Pahvitelttojen kokoajia Saarenpäässä talvisodan aikana

keuyesti...

Globalisaatio on vanha juttu...

Kiinan sofa ja karvalakki.

Pitkäaikainen sotatila Kiinan väki- ja myös kanarikkaimmilla seuduilla on kallistanut sieltä teknisiin tarkoituksiin tuotetun munanruskuaisen hinnan 100 %:lla. Tästä huolimatta käytetään lakkinahkojemme rasvauksessa yhä munanruskuaista yhtä paljon kuin aikaisemminkin. Valmistamamme nahka on siis edelleenkin yhtä pehmeää ja joustavaa kuin tähänkin asti.

Me emme valmista karvalakkeja, vaan erikoisnahkaa niitä varten. Karvalakkeja ostaessanne kysykää, onko niihin käytetty nahka Friitalan valmistamaa.

Friittala & Pori.

Eemelin ensimmäisen tietokilpailun yrityshistoria-aiheiset kysymykset liittyvät jollain tapaa johonkin, joka oli ensin.

1 Suomen ensimmäinen höyrykone käynnistyi vuonna 1844

- a) Fiskarsin ruukissa
- b) Finlaysonin puuvillatehtaalla
- c) Littoisten verkatehtaalla

2 Ensimmäinen suomalainen olympiavoittaja Verner Weckman oli toimitusjohtajana

- a) Suomen Kaapelitehdas Oy:ssä
- b) Kone ja Silta Oy:ssä
- c) Wärtsilä Oy:ssä

3 Suomen ensimmäinen puuhiomo valmistui Viipurin lähelle Kinterkoskelle vuonna

- a) 1861
- b) 1859
- c) 1880

4 Ensimmäisen säästöpankkitalletuksen teki Turussa 4.1.1823

- a) talonpoika Juho Antinpoika
- b) piika Hedvig Nyström
- c) hovioikeudenneuvos Gestrin

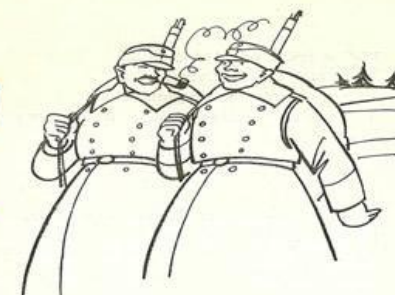
5 Linja-autoliikenne alkoi maassamme kangerrellen 11.12.1905 reitillä

- a) Viipuri - Sortavala
- b) Helsinki - Hämeenlinna
- c) Turku - Uusikaupunki

Vastaukset: 1c, 2a, 3b, 4b, 5c

elka

OHJEISTAA

KUN MENNÄÄN LOMALLE!

Meihin kohdistuvat kaikkien katseet. Siitä syystä: me esiinnyimme lomalla ollessamme suomalaisen sotilaan arvon ja maineen mukaisesti.

Kotiväki odottaa meidän kotiinpaluutamme. Meihin kohdistuvat kaikkien katseet. Siitä syystä: me esiinnyimme lomalla ollessamme suomalaisen sotilaan arvon ja maineen mukaisesti.

Me muistamme huolehtia ulkoasustamme, varusteet ovat mallikelpoisessa kunnossa, napit ja hakaset kiinni, parta ajeltu jne. Me emme vetelehdä emmekä kuljeskele kädet kyy-närpäitä myöten housuntaskuissa, vaan esiinnyimme reippaasti ja selkä suorana kaikkialla.

Loma on annettu kotiasioiden järjestämistä ja lepoa varten. Kun loma-aika pakoitavista syistä johtuen on verraten lyhyt, on se käytettävä oikein. Kotiasiat, ennen kaikkea taloudelliset, on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä niin, että kotona olevat saattavat niitä hoitaa edelleen.

Se aika, mikä tästä enää jällelle jää, käytetään lepoon. Kaduilla, teillä ja kapa-koissa kerskuvat "urottöillään" vain ne, jotka taistelujen aikana kyyköttivät kellareissa kypärä hartioita myöten päässä!

Varo vakoilijoita!

Rauhansopimukset eivät koske vakoo-jien työskentelyä! Sitä syystä sotilas ei kerro mitään aseistuksesta, joukkojen vahvuuksista, sijoituksista, ryhmityksistä, taistelutaktiikasta tai muista sotilaallisista asioista, joista vakoojille voisi olla hyötyä.

JULKAISIJA:

Suomen Elinkeinoelämän
Keskusarkisto

Tiedotuslehti

Ilmestyy kaksi kertaa vuodessa

Päätoimittaja: Jarmo Luoma-aho

tiedotuslehti@elka.fi

Tutkijantie 7, 50100 Mikkeli

p. 015 321 340
www.elka.fi

Kirjoittajat:

Olli Alm, Elka; OA
Jari Lehtonen, Elka; JL
Jarmo Luoma-aho, Elka; JL-A
Sari Rasa Elka; SR
Heljä Strömberg, Elka; HS
Johannes Valo, Elka; JV

elka

SUOMEN ELINKEINOELÄMÄN
KESKUSARKISTO